

## Täysistunto

Tiistai 29.3.2022 klo 14.00—21.30

### 15. Lakialoite laiksi EU- ja EFTA-maiden ulkopuolisten henkilöiden ja yhteisöjen kiinteistönhankinnasta

Lakialoite LA 16/2022 vp Suna Kymäläinen sd ym.

#### *Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia aikaa. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

20.24 **Suna Kymäläinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Käsitlemme aloitetta laiksi EU- ja EFTA-maiden ulkopuolisten henkilöiden ja yhteisöjen kiinteistön hankinnasta. Aloitteen ensimmäisenä allekirjoittajana haluan aluksi kiittää kaikkia niitä, jotka ovat vuosien varrella työskennelleet kanssani aloitteessa esitettävän mukaisen sääntelyn saattamiseksi voimaan. Lisäksi haluan kiittää kaikkia niitä 31 muuta edustajaa, jotka ovat tämän lakialoitteen allekirjoittaneet.

Aloitteessa on kysymys vastavuoroisuuden elementeistä, pelisäännöistä. Siinä on kyse Suomen turvallisuudesta ja huoltovarmuudesta mutta toisaalta myös luontoarvoista sekä tiettyjen epäkohtien korjaamisesta, kuten kiinteistökaupan vaikutuksesta kuntatalouteen tai yhdyskuntarakenteeseen. Aloitteen mukaisesti saatettaisiin EU- ja EFTA-maiden ulkopuolisten tahojen kiinteistönhankinta nykyistä vahvemmin luvanvaraiseksi. Aloite pohjautuu pitkälti vuoden 1992 lakiin ulkomailla asuvien ja ulkomaalaisten yhteisöjen kiinteistönhankinnan valvonnasta, joka vuosituhanen vaihteessa kumottiin ajattelemattomasti kokonaan. Tuon lain purkamisen jäljiltä meillä Suomessa oli 20 vuoden ajanjakso, jolloin ulkomaalaisten kiinteistökauppoja ei rajoitettu tai valvottu millään lailla. Tänä aikana valitettavasti kaikkein kriittisimmät, strategisimmat kohteet tulivat jo kiinteistökaupoissa huomioiduksi. Näin ollen tärkeiden voimalinjojen, kaapelien, lentotukikohtien, vesiväylien ja muiden liikenteen kriittisten solmukohtien ja strategisen infrastruktuurin läheisyydessä sijaitsevia kohteita siirtyi ulkomaiseen omistukseen ilman, että kukaan reagoi asiaan.

Nykyisellään meillä Suomessa on voimassa vuoden 2020 alusta voimaan tullut sääntely, jonka mukaan EU- ja Eta-alueen ulkopuolisen valtion kansalainen tai yhteisö tarvitsee luvan kiinteistönhankintaan Suomesta. Lisäksi valtiolla on etuosto-oikeus sekä myös oikeus pakkolunastuksiin tiettyjen strategisten kohteiden lähellä tapahtuvissa kiinteistökaupoissa. Puolustusministeriön selvityksen mukaan lakikokonaisuudella on ollut ennaltaeh-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

käisevää vaikutusta kiinteistökaupassa, ja puolustusministeriön tilannekuva kiinteistöjen omistuksesta on parantunut. Laki eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta on siis osoittautunut tarpeelliseksi. Viimeistään nyt on jo kuitenkin käynyt selväksi, että voimassa oleva sääntely ei ole riittävää. Se ei mahdollista riittävää puuttumista kauppoihin, joiden voidaan epäillä uhkaavan kansallista turvallisuutta. Kuvaavaa on, että yhtään kiinteistökauppaa ei ole lain voimassaoloaikana kielletty. Myös lupaviranomaisena toimiva puolustusministeriö on todennut lainsäädännössä olevan tältä osin kehittämisen tarpeita.

Arvoisa herra puhemies! Alkuvuoden aikana venäläisten kiinteistökaupat Suomessa ovat olleet huomattavassa kasvussa. Ostot kohdistuvat erityisesti Kaakkois-Suomeen. Kauppojen määrän lisääntyminen ei yksinään anna aiheutta huoleen, mutta huolta herättää se, että ostojen joukossa voi olla kohteita, jotka kiinnostavat esimerkiksi strategisessa mielessä. Lisäksi huolena on muutoin huoltovarmuuden kannalta tärkeät alueet sekä vesialueet ja metsä- ja maatalousalueet. Kuten kaikki hyvin tiedämme, Suomi on pieni maa suuren maan naapurissa. On täysin ymmärrettävää, että pienemmät haluavat suojautua suuremmiltaan säädöksillä. Aloite ei kuitenkaan ole kohdistettu vain ja ainoastaan Venäjään vaan EU:n ja EFTA-alueen ulkopuolisiin, niihin, joihin meillä ei ole vastavuoroista omistusoikeutta.

Muistan, että kun vuonna 2014 alkuvuodesta vastaavaa lakialoitetta käsiteltiin tässäkin salissa, esitettiin syytöksiä esimerkiksi rasismista. Toivon vahvasti, että tänä päivänä tästä asiasta pystytään käymään asiallista keskustelua ilman vähättelyä, syyttelyä tai että sotkeaan keskusteluun siihen kuulumattomia asioita, joita olen joutunut tämän teeman tiimoilta kohtamaan vuosien varrella. Kyse on siitä, että määrittelemme, kuten monet muutkin Euroopan maat ovat tehneet, tarkat lupaehdot sille, miten EU- ja EFTA-maiden ulkopuoliset yksityishenkilöt ja yritykset voivat hankkia kiinteistöjä Suomesta.

Arvoisa herra puhemies! Kuten jo edellä totesin, aloitteen muotoilu perustuu pitkälti vuoden 1992 lakiin ulkomailla asuvien ja ulkomaalaisten yhteisöjen kiinteistönhankinnan valvonnasta, joka vuosituhannen vaihteessa kumottiin ajattelemattomasti kokonaan. Vuoden 1990 laki osoittautui aikanaan hyvin toimivaksi. Painoarvoa on myös sillä, että tuon lain taustalla on vuonna 1939 säädetty laki — tästä vuodesta voi nyt tässä tilanteessa vetää omat johtopäätöksensä.

Kuten viimeistään nykyinen maailmanpoliittinen tilanne ja Venäjän häikäilemätön hyökkäys Ukrainaan osoittavat, meidän on yhä tärkeää muistaa maantieteellinen sijaintimme ja suhtautua asiaan reaalioloihin. Nykyistä lupalakia säädettäessä puolustusvaliokunta totesi maanomistuksen olevan yksi valtion kokonaisturvallisuuteen vaikuttava tekijä. Silloisen hallituksen esityksen perustelujen mukaan lainsäädäntökokonaisuuden tarkoituksena on mahdollistaa se, että valtio voi puuttua Suomen kansallista turvallisuutta vaarantavaan kiinteistönomistukseen. Tämä ei kuitenkaan riittävässä määrin nykyisellä sääntelyllä toteudu. Lakia säädettäessä todettiin, että sääntelyn haasteena on järjestelmän aukottomuus ja että mahdollisiin aukkoihin tulee puuttua välittömästi Suomen kansallisten etujen ja turvallisuuden turvaamiseksi. Helpoin keino olisi palata vuoden 1992 lain mukaiseen sääntelyyn.

Vuosien varrella Suomessa ei myöskään ole tunnustettu minkäänlaiseksi uhaksi Venäjällä toimeenpantuja lainsäädäntömuutoksia, kuten sitä, että Venäjä voi puolustaa oman maansa kansalaisia vieraan valtion alueella. Tämän valossa meidän olisi syytä harkita, kuinka paljon ja millaista maaomaisuutta venäläisille halutaan luovuttaa. Kuten valitettavasti Ukrainan tapahtumatkin osoittavat, hankintojen ei välttämättä tarvitse olla suoraan

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

strategisilla alueilla, vaan ne voivat olla suurempia kohteita keskeisten alueiden läheisyydessä, joihin miehistöä voidaan majoittaa.

Se, mitä on tapahtunut ja tapahtuu Ukrainassa, on kauheaa, mutta meidän täytyy myös oppia siitä. Sanon nyt vielä kerran, että nyt on korkea aika puuttua tähän asiaan. On hyvä, että tästä asiasta nyt keskustellaan, mutta kuten edellisen lakialoitteen lähetekeskustelussa vuonna 2014 totesin, historiankirjat tulevaisuudessa kertovat, onko lain tekeminen tai tekemättä jättäminen viisasta. Valitettavasti nyt kahdeksan vuotta myöhemmin olemme siinä tilanteessa, että tiedämme, että meidän olisi pitänyt toimia jo aiemmin.

Arvoisa herra puhemies! Aloitteen on allekirjoittanut minun lisäksi 31 kansanedustajaa. Edellä esittämieni ja lakialoitteessa kerrottujen perusteluiden myötä toivon tältä salilta myötämielisyyttä aloitteelle.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

**20.31 Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa herra puhemies! Mielestäni tätä asiaa ja aloitetta voi hyvin kuvata Lex Kymäläiseksi. Nimenomaan tällä hetkellä nämä EU- ja ETA-alueiden ulkopuolisten henkilöiden kiinteistökaupat ovat erittäin ajankohtainen asia ja puhututtaneet laajasti. Myös puolustusministeriön mukaan venäläisten kiinteistökaupat Suomessa ovat olleet vahvassa kasvussa, ja tämänhetkinen maailmanpoliittinen tilanne tarkoittaa sitä, että näihin on suhtauduttava kuitenkin kriittisesti ja huolellisesti. Vaikka EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten henkilöiden ja yhteisöjen kiinteistöhankinnat ovat vuodesta 2020 lähtien olleet luvanvaraisia, nykyainsäädäntö ei mahdollista riittävää puuttumista kauppoihin, joiden voidaan epäillä uhkaavan kansallista turvallisuutta. Kuvaavaa on, että yhtään kiinteistökauppaa ei ole lain voimassaoloaikana kielletty. Myös lupaviranomaisena toimiva puolustusministeriö on todennut lainsäädännössä olevan tältä osin kehittämisen tarpeita.

Nyt tätäkin silmällä pitäen tämä edustaja Kymäläisen aloite on äärettömän tärkeä, sillä nykyainsäädäntö ei anna tarpeeksi keinoja puuttua näihin. Meillä on ollut erilaisia kiinteistön ostoja, jotka ovat nousseet julkisuuteen, vaikkapa Airiston Helmen tapaus on ehkä kuuluisin näistä. Nykyisen lupalain mukaan tämä valtion etuosto- ja pakkolunastusoikeus olisi askel oikeaan suuntaan, mutta nyt on nähtävissä kuitenkin, että tämä sääntely on riittämätöntä.

Muuten kyllä tuen näitä edustaja Kymäläisen ajatuksia, esityksiä siitä, että pitäisi palata tähän aikaisempaan, jossa meillä oli vahvempi sääntely, ja sitä kautta varmasti nämä nykyisetkin tapahtumat ovat asettaneet myös tämän kysymyksen uuteen valoon, että myös tätä asiaa pitää tarkastella tarkasti mutta kuitenkin niin, että ei tietenkään syyllistetä tai muuta mutta katsotaan nämä varsinkin strategiset kohteet tarkasti ja huolellisesti, ja etenkin, että meidän viranomaisilla on tarvittavat valtuudet ja luvat ja menettelyt sitten toimia, jos havaitaan jotain tavallisesta poikkeavaa. — Kiitos, puheenjohtaja, jatkan myöhemmin.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

**20.34 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämän kannatettavan lakialoitteen käsittelyssä tietysti alkuun voisi esittää kysymyksen, että miksi ulkomaalaisen pitäisi pystyä omistamaan maata Suomessa, ylipäänsä minkään ulkomaalaisen pitäisi pystyä omistamaan maata Suomessa — etenkin, jos tämä ulkomaalainen ei tule edes EU-alueelta, etenkin,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

jos tämän kyseisen maan alueelta suomalaisella ei ole oikeutta omistaa maata. On lähtökohtaisesti järjestöntä, että me sallisimme tällaisen maanomistuksen ulkomaalaisille vastaavassa tilanteessa.

Tämä lakialoite ja tämä aihepiiri tietysti sinänsä konkreettisemmin liittyvät venäläiseen maanomistukseen siitä sattuneesta syystä, että Venäjä on naapurimaamme ja siellä on tällaisia intressejä maanomistukseen erinäisistä syistä. Mutta ei tämän välttämättä tarvitsisi liittyä mitenkään pelkkään Venäjään. Tämä voisi liittyä myöskin esimerkiksi Kiinaan. Kiina on vastaavan kaltainen imperialistinen maa kuin Venäjä, vielä suurempi, vielä mahtavampi, vielä rikkaampi, tulevaisuudessa tuleva supervaltta, joka omistaa kautta maailman hyvin laajoja alueita. Nämä Suomen maanomistuskuviot ovat varsin pieniä siihen verrattuna, mitä Kiina omistaa ympäri maailmaa, mitä jopa Venäjä omistaa ympäri maailmaa. Eli nämä Suomesta hankitut alueet ovat varsin pieniä ja rahalliselta arvoltaan vähäisiä verrattuna siihen, mitä Venäjä ja venäläiset, rikkaat oligarkit ja vastaavat, ovat ostaneet muualta Euroopasta.

Eli tämä toinen tekijä tässä omistamisessa on se, että omistaminen on vallankäytön muoto, se on rahanpesun muoto, eli siirretään kyseenalaista omistajuutta tavallaan lailliseen omaisuuteen läntisissä maissa omaisuudensuojan piiriin. Näin ainakin he ovat kuvitelleet varmasti tätä siirtoa tehdessään. Ääripäässä tätä janaa on vallankäyttö näiden omistusten nojalla, eli kun minä omistan tämän tietyn määrän omaisuutta, minulla on tämä tietty sananvalta asiaan, plus että jos valtio katsoo nämä tavallaan valtion omaisuudeksi, niin valtio käyttää sitä puhevaltaa tai ainakin yrittää käyttää painostukseen esimerkiksi Suomea kohtaan tässä tilanteessa.

Toinen tekijä on tietenkin tämä suora turvallisuuspoliittinen ulottuvuus, eli se, että nämä alueet olisivat strategisia ja ovatkin strategisia, sijaitsevat paikoilla, joissa ne ovat strategisten yhteyksien äärellä. Eli siinä on suora hybridioperaation riski. Suomeen tietysti on vaikeampi soluttaa niin sanottuja vihreitä miehiä kuin johonkin toiseen maahan muun muassa yhteisen kielen puuttumisen takia, hyvän yhteiskuntarauhan takia, viranomaiskontrollin takia, mutta ei se kuitenkaan mahdotonta ole eikä sitä huomioimatta pitäisi jättää.

Kyllä tässä pitää tarkkana olla ja kehittää lainsäädäntöä siihen suuntaan, että ensinnäkin estetään tulevat vahingot näiden alueiden omistuksen kanssa, mutta toisaalta myös pitäisi pystyä menemään pidemmälle ja purkaa näiden strategisten alueiden kauppvoja, aiemmin tehtyjä kauppvoja, jotka nyt ovat johtaneet siihen tilanteeseen, että nämä alueet ovat vieraan vallan toimijoiden vallassa, joihin esimerkiksi kohdistuu pakotteitakin tällä hetkellä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Mari, olkaa hyvä.

**20.37 Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Ensin haluan kiittää edustaja Kymäläistä tästä erinomaisesta aloitteesta. Te olette olleet tämän asian kanssa jo pitkään tekemisissä, ja kuten kuvasittekin tuossa, saanut jopa rasistin leiman. Tiedän, miltä teistä tuntuu. Mutta pitää muistaa, että totuudenpuhujille ei ole koskaan sijaa majatalossa, mutta emme välitä siitä vaan ajamme eteenpäin asiaamme, johon uskomme ja jonka tiedämme olevan oikea. Ehkä tässäkin asiassa, toivottavasti, teidänkin jaksamisenne riittää.

Täytyy todeta, että luin tässä muutama viikko sitten Tuula Malinin kirjan Putinin piha-  
piirissä, joka kertoo nimenomaan näistä maa- ja kiinteistökaupoista Suomessa. En ollut

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

aiemmin perehtynyt tähän niin paljoa, mutta olin aika pöyristynyt sen kirjan sisällöstä. Siitä tähän löytyvät kyllä lähteetkin, mistä nämä tiedot on kaivettu. Itse käytän aika ajoin sosiaalisessa mediassa hashtagia #hölmölä, kun teemme täällä sellaisia päätöksiä, joita en pidä viisaina, mutta sen kirjan luettuani päädyin siihen, että Suomi on ollut todellinen hölmölä — siis todellinen, sinisilmäinen hölmölä — näiden asioiden kanssa, sillä se kuva, minkä tämä kirja maalasi näistä kyseisistä kaupoista, on todella huikea merialueilla, lähellä meidän Puolustusvoimien paikkoja strategisesti sekä huoltovarmuuden kannalta, esimerkiksi mahdollisen liikekannallepanon tilanteessa.

Tältä osin täytyy kyllä hämmästellä, miten meillä ovatkin päässeet lipsahtamaan tässä maassa nämä asiat aika lailla, kuten kuvasitte, että tämä laki on silloin vuonna 92 kumottu ja on annettu vain mennä ja ajateltu, että millään ei ole mitään väliä. Ja siltä osin katsoisin, että jos eivät viimeistään nyt aukea silmät myös meillä päättäjillä täällä — kansalaisethan ovat olleet tästä jo pitkään huolissaan — niin se on kyllä todella kummallista. Siinä mielessä toivoisin, että tämä lakialoite menisi eteenpäin. Tiedän, että puolustusministeriössä ollaan ilmeisesti tarkentamassa jonkin verran pykälistöä tältä osin, mutta näkisin, aivan kuten kuvasitte, että tämä tapa, jolla palautetaan aiempi lainsäädäntö, voisi olla jopa helpoin, ja se estäisi sitten niin, että ainakin tässä kohtaa tämä hölmöily loppuu.

Ja jos tähän loppuun saa sanoa, niin suosittelen kyllä lämpimästi tämän kirjan Putinin pihapiirissä lukemista. Se on erinomainen kuvaus tästä ongelmasta, jonka edustaja Kymäläinen on tänne eteemme lakialoitteella tuonut.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

**20.40 Juha Mäenpää ps:** Meillä on käsittelyssä edustaja Kymäläisen tekemä lakialoite laiksi EU- ja EFTA-maiden ulkopuolisten henkilöiden ja yhteisöjen kiinteistönhankinnasta.

Tämä on ehkä semmoinen lakialoite, minkä pitäisi olla kaikkien allekirjoittama. En ole itsekään varma, olenko sitä allekirjoittanut henkilökohtaisesti, mutta ehdottomasti tuen sitä lakialoitetta, ja mielestäni se on kannatettava ja se pitäisi tuoda tänne saliin pikaisesti.

Elikkä kyseessä on semmoinen asia, joka huolettaa meitä kansalaisia. Saan siitä lukuisia yhteydenottoja Suomesta kansalaisilta, jopa ulkomailta suomalaisilta, jotka asuvat siellä, ja he ovat huolissaan näistä venäläisten kiinteistökaupoista, jotka osittain ovat lähellä meidän Puolustusvoimien kohteita tai sähköverkkoja merialueilta ja myöskin semmoisia huoltovarmuuden kannalta tärkeitä kohteita.

Ja tuossa muistaakseni radiossa sanottiin, että noin 200 kauppaa on toteutunut nyt ihan lähiaikoina. Ne ovat olleet tuolla Kaakkois-Suomessa. Siellä on varmastikin ihan tavallisia kauppia, että joku on ostanut omakotitalon tai jotain muuta, mutta näihin, sanotaanko hiukan poikkeuksellisiin kauppoihin, joissa on ostettu maa-alueita, joilla ei näytä olevan mitään käyttöä, mutta ne ovat jotenkin lähellä tärkeitä strategisia solmukohtia, lentokenttiä tai sähköverkkoja — näihin jo tehtyihin kauppoihin meidän pitäisi kyllä pystyä puuttumaan. Ja mielestäni näiden tärkeiden solmukohtien pakkolunastaminen pitäisi tehdä nyt mahdolliseksi.

Erittäin suuri kiitos tästä lakialoitteesta, ja toivon, että tämä etenee. Ja sen verran itseäni vielä huolettaa myöskin se, että minkälaisia pitkäaikaisia vuokrasopimuksia tai ostoja on tehty sitten bulvaanien kautta. Näitähän ei tämä laki ole kyennyt estämään. Ja kun olen tutustunut tähän asiaan, niin siellä on ihan selvä, että vaikka tällä lailla ei ole tavallansa tullut

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

niitä kohteita, jotka olisi pitänyt kieltää, niin tämä laki on kuitenkin ollut ennalta ehkäisevä ja on sitä kautta tavallansa estänyt tämmöisten sotilaallisesti merkittävien kohteiden kaupat kokonaan. Mutta ehkä tämä maailma muuttuu tässä lähiaikoina, tai se muuttui jo, ja toivon, että lakialoite etenee ja vielä, että siihen pystyttäisiin liittämään tämä jo omistuksensa vaihtaneiden alueiden pakkolunastaminen. — Kiitoksia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ja edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

**20.44 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kymäläinen esittää lakialoitteensa EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten tahojen kiinteistönhankintaa luvanvaraiseksi. Tämä on erittäin hyvä lakialoite, ja kiitän edustaja Kymäläistä tästä. Olen myös sen lakialoitteen allekirjoittanut. Kiitän teitä myös siitä, että olette vuosia tämän asian parissa ollut, tehnyt lakialoitteita, tehnyt valtiopäivätoimia tämän suhteen. Tämä on tosi tärkeä, ja toivoisin, että tämä lakialoite menisi eteenpäin. Itsekin tein vähän aikaa sitten tähän liittyvän valtiopäivätoimen.

Varsinkin venäläisten ostamat alueet, kiinteistöt, ovat niitä, joka huolestuttavat, totta kai. Mikä tahansa ulkopuolinen, ulkomaalainen, joka strategisten alueiden läheltä pääsee jotain ostamaan — se on kyllä huolestuttavaa, ja ihmettelen, kuinka näin on sitten tehty vuosikaudet. Ilmeisesti isot rahat ovat sitten houkutelleet. Joku on maksanut niistä alueista tai kiinteistöistä sen verran enemmän, mutta kyllä tähän täytyy stoppi saada.

Vielä kerran kiitos edustajalle tästä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

**20.46 Ilmari Nurminen sd:** Kiitos, herra puhemies! Itsekin haluan vielä kiittää edustaja Kymäläistä tästä pitkäjänteisestä työstä. Äsken keskusteltiin myös tästä viime kauden lakialoitteesta ja kuinka asioita on mennyt eteenpäin, niin tässä samalla tavalla haluan just kiittää siitä, että kun me yksittäiset ihmisetkin pidetään tiettyä asiaa esillä ja viedään periksiantamattomasti asioita eteenpäin, niin kyllä niitä tuloksiakin sitten tulee. Viime kaudellakin tähän asiaan on saatu parannuksia, jo viime hallituksenkin aikana, ja nyt tätä asiaa viedään eteenpäin, ja on hyvä, että myös puolustusministeriö on sanonut ja todennut ja viestittänyt, että tähän asiaan pitää kuitenkin paneutua ja tätä asiaa tarkastella.

Siinä mielessä on hyvä, että me tuodaan näitä vaihtoehtoja, koska päivänselvää on, että tämä maailmanpoliittinen tilanne on muuttanut tätä meidän toimintaympäristöämme niin, että meidän viranomaisilla täytyy olla tarvittavat tiedot siitä, mitkä meidän strategisesti tärkeitä maa-alueitamme ovat — täällä on mainittu esimerkiksi meidän lentokenttiämme tai tiettyjä merkittäviä sähkölinjoja ja tämäntyyppisiä. Meidän täytyy olla varmistuneita niin, että mikäli nähdään tarpeelliseksi, että pidetään ostoa jollain tavalla kyseenalaisena, niin tähän voidaan puuttua. Ja kuten jo aikaisemmin toin esille: vaikka meillä on annettu valtuuksia, niin ei ole tehty mitään, mutta kuitenkin on hyvää varautumista vielä vahvistaa viranomaisten oikeuksia etenkin tässä tilanteessa.

Mutta ehkä haluaisin vielä kiittää edustaja Kymäläistä tästä pitkäjänteisestä työstä. Täällä nyt kiitoksia satelee, mutta aina se työ ei ole varmasti ollut pelkkiä kiitoksia, niin että välillä hyvä näinkin päin. — Kiitos.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

**20.48 Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos kiitoksista, ja totean, että kyllä tällä asialla on alusta alkaen ollut myös puolustajansa ja kannustajansa ja se on myöskin ollut osatekijä, jonka vuoksi itsekin olen aina voimaantunut uudelleen keksimään keinot, joilla tähän asiaan pystyttäisiin puuttumaan.

Tosiaan totean sen, että tämä vuoden 2020 lainsäädäntö ja sen seuranta on ollut toimivaa mutta huomataan, että myös sen aikana on tullut merkittäviä omituisuuksia näissä kaupoissa. Nostan tähän vaikka Puumalassa Saimaalla olevan Kotasaaren, jossa on iso majotusrakennus ja helikopterikentät ja niin edelleen. Tämä historia tosiaan on ollut pitkä: Vuonna 2007 syyskuussa toin tänne silloin kansalaisaktivistina adressin, johon oli kerätty nimiä, että tämä asia vaatisi toimenpiteitä, ja olin kovin pettynyt, että näin ei tapahtunut, ja osaksi senkin vuoksi varmasti innoittauduin itse sitten tänne päätöksentekoprosessiin, mutta pitkä tämä tie on ollut. Tässä tosiaan pieni kansalaisaktiivien joukko — Oiva Miettinen, Kalevi Kuorelahti ja Asko Hasel, nyt jo pois nukkunut tämä viimeinen — on toiminut kanssani hyvin aktiivisesti. Tähän joukkoon on myöskin liittynyt Tuula Malin, ja olemme keränneet näitä tietoja, ja olimme varsin kummissamme siinä vaiheessa, kun seurasimme tuota Airiston Helmen tapausta, jossa täysin konkurssikypsä yritys, joka teki isompia ja isompia tappioita vuosi toisensa perään, pystyi hankkimaan saariomistuksia meidän huoltovarmuuden kannalta merkittävän merireitin varrelta, hankkimaan kaksi Puolustusvoimilta poistunutta sotilasalusta, rakentamaan betonisia laitureita, tekemään helikopterikenttiä ja niin edelleen, ja teimme aika lailla töitä, että saimme tämän asian julkisuuteen ja jotta viranomaiset tätä asiaa sitten lähtivät tutkimaan.

Tämä on siis hyvä osoitus siitä, kuinka toimimaton meidän tuon aikakauden järjestelmämme oli, että vain kansalaisaktiivien voimin ja vimmatusti toimien näitä asioita pystyttiin esiin nostamaan. Nyt meillä ovat huomattavasti paremmin Suomessa asiat, mutta tosiaan on lukuisia kohteita, joiden omistajista ei ole selvyyttä, ja myöskin huolestuttavia kohteita, joiden osalta viranomaisten tulee kyllä hyvin tarkoin seurata, mitä siellä tehdään. Ja tosiaan kuten olen todennut aiemmin, kysymys on myös laajemmalti maanomistuksesta. Isojen metsä- ja maa-alueiden kautta ulkopuolisille omistajille tulee myöskin mahdollisuus meidän kirkkaaseen puhtaaseen pohjaveteen, joka ilmastonmuutoksen myötä tulee olemaan tulevaisuudessa varmasti kultaakin arvokkaampi ainesosa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. Näin keskustelu on... — Anteeksi, edustaja Mäkelä.

**20.51 Jani Mäkelä ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Meinasin vielä täydentää edustaja Kymäläistä. Tuossa lopussa mainittiin tärkeitä kansallisomaisuuteen liittyviä asioita. Mutta minäpä mainitsen vielä myöskin malmivarat ja mahdolliset kaivosvaltaukset ja vastaavat asiat, jotka myöskin voivat liittyä tähän aihepiiriin puhuttaessa nyt muiden maiden kuin tässä puhutun Venäjän omistuksista. Eli voisi olla vaikka mistä maasta intressejä kaivos-toimintaan Suomen alueelle ja sitä kautta alueiden hankintaan.

Keskustelu päättyi.

**Pöytäkirjan asiakohta PTK 32/2022 vp**

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.